

zejména v oblasti zkvalitňování činnosti školy a zlepšování kvality výuky a učení. Od ředitelů škol by se mělo očekávat, že budou monitorovat a posuzovat kvalitu výsledků žáků na svých školách ve srovnání s výsledky podobných škol. Kromě toho by měli být podporováni v tom, aby se více zaměřovali na hodnocení a podporu kvality výuky a na potřeby dalšího vzdělávání učitelů v souladu s potřebami a prioritami rozvoje školy. Konečně je třeba přepracovat celkovou koncepci hodnocení ředitelů škol zřizovateli ve smyslu posílení role ředitele školy jako vůdčí osobnosti pedagogického procesu.

Posílení složky hodnocení systému v celkovém rámci hodnocení

Je třeba posílit profil hodnocení systému jako součást hodnotícího rámce. První prioritou je rozšířit pojetí hodnocení na úrovni systému, aby zahrnovalo široké spektrum systémových informací, které zajišťují dobrý přehled o tom, jak žáci dosahují cílů vzdělávání. Do tohoto spektra by měly patřit různé soubory položek, jako jsou například obecné údaje o výsledcích žáků, demografická, administrativní a kontextová data, informační systémy a výzkumy a analýzy pro účely plánování, ovlivňování a tvorby vzdělávací politiky.

Získávání národních dat o výsledcích žáků pro účely monitorování systému

Jednoznačnou prioritou hodnocení systému v České republice je vytvoření metod měření výsledků vzdělávání žáků. Aktivity v této oblasti již byly zahájeny v podobě tvorby plošných standardizovaných testů z českého jazyka, cizího jazyka a matematiky pro žáky v 5. a 9. ročníků základní školy. Jde o cenné snahy, jejichž prostřednictvím lze potenciálně zajistit plošná data o výkonech žáků, která by byla srovnatelná v rámci škol, krajů a z časového hlediska. Tým hodnotitelů podporuje tyto aktivity, ale vybízí ke zvýšené opatrnosti ve třech konkrétních oblastech. Za prvé standardizované testy musí být úzce propojeny s cíli vzdělávání na úrovni žáků. Za druhé je třeba vést v patrnosti, že plošné testy mohou ze své podstaty změřit jen malou část výsledků učení. Za třetí členové týmu hodnotitelů se domnívají, že plošné testy by měly být v této fázi koncipovány pro dvojí účel: jednak poskytnout mocný pedagogický nástroj učitelům v testovatelných oblastech rámcových vzdělávacích programů, jednak monitorovat výkony žáků na celostátní úrovni a umožnit tak krajům a obcím sledování výsledků svých škol podle získaných dat. Za účelem zajištění spolehlivých metod měření výkonů žáků napříč širšími vzdělávacími oblastmi by mohla Česká republika také zvážit zavedení výběrových národních monitorovacích šetření.

Stanovení priorit při naplňování potřeby informací za účelem národního monitorování

Bezprostřední prioritou na cestě k zajištění informací, které umožní odpovídajícím způsobem monitorovat výsledky žáků v českém vzdělávacím systému, je posílit získávání informací o socioekonomickém prostředí žáků včetně dosaženého vzdělání, povolání a příjmu rodičů, přistěhovaleckém či menšinovém statusu a speciálních potřebách. Pokud jde o sběr dat ze škol, situaci by značně zlepšil posun směrem k datům na úrovni jednotlivého žáka. Kromě toho je třeba intenzivněji monitorovat výkony žáků podle konkrétních skupin (např. podle pohlaví, socioekonomického či přistěhovaleckého zázemí nebo menšinového statusu) a analyzovat tyto výkony v jednotlivých regionech.